

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In de gemeentebegroting worden de baten en lasten opgenomen waarvan bekend is dat hier inkomsten en uitgaven tegenover staan. Met eventuele onzekere uitgaven wordt daarin geen rekening gehouden. Zo ontstaat er een reëel beeld van de verplichtingen die de gemeente met haar (beleids)keuzes is aangegaan.

Omdat de kans reëel is dat een aantal onzekerheden wel kan leiden tot uitgaven, wordt een schatting gemaakt van eventuele onvoorziene zaken. De mate waarin de gemeente in staat is om niet-voorziene tegenvallers op te vangen, wordt de weerstandscapaciteit genoemd.

Aandacht voor het weerstandsvermogen kan voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele weerstandscapaciteit.

Weerstandscapaciteit

Structureel

Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Bij ons gaat het om de optelsom van het begrotingsoverschot en de onbenutte belastingcapaciteit.

De onbenutte belastingcapaciteit is bijvoorbeeld de mogelijkheid om de OZB-tarieven te verhogen. Wij hebben geen mogelijkheid om de Afvalstoffenheffing en de Rioolheffing te verhogen. Het kostendekkingspercentage is hier al (ongeveer) 100%.

<i>bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Begrotingsoverschot / tekort	-1.550	-275	646	907
Onbenutte belastingcapaciteit OZB	-	-	-	-
Onbenutte belastingcapaciteit ASH	-	-	-	-
Onbenutte belastingcapaciteit rioolrecht	-	-	-	-
Totaal	-1.550	-275	646	907

Incidenteel

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat ingezet kan worden om eenmalige tegenvallers op te vangen. In beginsel betreft dit de optelsom van het vrij aanwendbare deel van de reserves en de stille reserves.

- Het vrij aanwendbare deel van de reserves is dat deel van de reserves waarvoor nog geen bestemming is vastgelegd. Bij ons is dit de Algemene Reserve.
- De stille reserves hebben betrekking op activa die op de balans lager zijn gewaardeerd dan de marktwaarde en die op korte termijn verkoopbaar zijn. Voor zover op dit moment bekend, hebben wij geen stille reserves.

Daarnaast is in de exploitatie een aantal stelposten opgenomen voor onvoorziene eenmalige uitgaven. Het betreft de volgende post:

- Onvoorzien eenmalig

<i>bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Onvoorziene eenmalige uitgaven	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal	50.000	50.000	50.000	50.000

Reserves

Over de gewenste omvang van de Algemene Reserve en overige reserves werden in het kader van de notities "Reserves eindig of vaste basis, grenzen van ons weerstandsvermogen" (september 2009) en de in 2015 geactualiseerde notitie Reserves en voorzieningen (maart 2015) afspraken gemaakt.

In de Kadernota 2016-2019 was een voorstel opgenomen voor actualisatie van de uitgangspunten rond signaalniveau en minimale omvang van de Algemene Reserve. Dit in relatie tot de toegenomen risico's als gevolg van de decentralisaties. De geactualiseerde uitgangspunten zijn verwerkt in de tekst onder de kop 'Afspraken'.

Huidige stand

In principe kan de raad in volle vrijheid beslissen over de inzet van middelen uit de algemene reserve en zijn de middelen in de bestemmingsreserves nadrukkelijker voor specifieke doelen bestemd.

De stand van de algemene reserve is per ultimo 2018 € 15.450.000.

Meerjarige ontwikkeling algemene reserve (Programmabegroting 2020-2023)			
(bedragen in € x 1.000)			
prognose meerjarenbegroting 2020-2023	datum	Mutaties	Saldo
Saldo algemene reserve (jaarrek. 2018)	1-1-2019		15.450
Mutaties in 2019:			
Resultaat jaarrekening 2018		-6.970	
Overboeking vanuit reserve precario		2.504	
Overige onttrekkingen conform besluiten (t/m 2e bestuursrapportage)		-1.635	
Overige vermeerderingen cf besluiten		29	
Caparis Fair Deal (incidenteel voordelig)		1.147	
Precariobelasting 2019		598	
	31-12-2019		11.123
Mutaties in 2020:			
Verwacht resultaat jaarrekening 2019 op basis van 2e bestuursrapportage c.a.		-4.348	
Overige onttrekkingen cf besluiten (regiodeal)		-257	
Overige vermeerderingen cf besluiten		-	
Precariobelasting 2020		598	
Incidentele onderwerpen tlv algemene reserve		-642	
Caparis nadeel 2020_2024 dekking incidenteel		-27	
	31-12-2020		6.448
Mutaties in 2021:			
Saldo 2020 uit meerjarenbegroting 2020-2023		-1.550	
Overige onttrekkingen cf besluiten (regiodeal)		-263	
Overige vermeerderingen cf besluiten		-	
Precariobelasting 2020		598	
Incidentele onderwerpen tlv algemene reserve		-332	
Caparis nadeel 2020_2024 dekking incidenteel		-119	
	31-12-2021		4.782
Mutaties in 2022:			
Saldo 2021 uit meerjarenbegroting 2020-2023		-275	
Overige onttrekkingen cf besluiten (regiodeal)		-263	
Overige vermeerderingen cf besluiten		-	
Incidentele onderwerpen tlv algemene reserve		-158	
Caparis nadeel 2020_2024 dekking incidenteel		-125	
	31-12-2022		3.961
Mutaties in 2023:			
Saldo 2022 uit meerjarenbegroting 2020-2023		646	
Overige onttrekkingen cf besluiten (regiodeal)		-263	
Overige vermeerderingen cf besluiten		-	
Incidentele onderwerpen tlv algemene reserve		-93	
Caparis nadeel 2020_2024 dekking incidenteel		-160	
	31-12-2023		4.091
Mutaties in 2024:			
Saldo 2023 uit meerjarenbegroting 2020-2023		907	
Overige onttrekkingen cf besluiten (regiodeal)		-263	
Overige vermeerderingen cf besluiten		-	
Incidentele onderwerpen tlv algemene reserve		-	
Caparis nadeel 2020_2024 dekking incidenteel		-23	
	31-12-2024		4.712

Het is vanzelfsprekend dat een jaarlijkse uitname uit reserves eindig van karakter is. Wanneer er sprake is van een structurele daling is het ook van belang om de benedengrens voor de reserves en afgesproken streefwaarden in het oog te houden.

Een minimaal noodzakelijke omvang van reserves (en voorzieningen) houdt direct verband met het weerstandsvermogen van de gemeente. Het weerstandsvermogen van een gemeente bestaat uit de vergelijking van financiële risico's die een gemeente loopt met de gemeentelijke weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen geeft dan aan in welke mate de risico's opgevangen kunnen worden. Per risico geven wij naast een beschrijving tevens een beheersmaatregel aan. Hiermee geven wij aan hoe wij met het desbetreffende risico willen omgaan. Daarnaast hanteren wij een (risico)matrix. Daarbij wordt op basis van een aantal factoren voor elk risico een inschatting gemaakt van omvang en kans van optreden.

Voor de stand van de Algemene Reserve werken we nu met een **signaalniveau** en met een **minimumniveau** om eventuele slechte scenario's vroegtijdig te onderkennen en te voorkomen.

Signaalniveau

Het binnen een nieuwe Kaderperiode optreden van een daling van de Algemene Reserve tot onder het signaalniveau betekent dat maatregelen nodig zijn voor het op termijn op peil houden van de algemene reserve en dat hiervoor tijdig actie wordt opgestart (raad en college).

Minimumniveau

Het binnen een nieuwe Kaderperiode optreden van een daling van de algemene reserve tot onder het minimumniveau geldt als niet aanvaardbaar. Dit betekent dat maatregelen om het minimumniveau te kunnen blijven garanderen vroegtijdig ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

In het geval dat de stand van de Algemene Reserve door een onvoorzien noodzakelijke uitname onder het minimumniveau is gedaald, worden bij een eerstvolgende behandeling van de Kadernota en/of de Programmabegroting maatregelen voor een zo spoedig mogelijk herstel van de reservepositie aan de raad voorgelegd.

Voor de **meerjarenbegroting 2020 - 2023** is het signaalniveau van de Algemene Reserve gesteld op € 15 miljoen en het minimumniveau op € 10 miljoen.

Kengetallen

In onderstaande tabel worden zes verplichte kengetallen gepresenteerd. Deze worden op een voorgeschreven wijze berekend. Dit betreft een kengetal voor de:

- 1a. Netto schuldquote;
- 1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
2. solvabiliteitsratio;
3. grondexploitatie;
4. structurele exploitatieruimte; en
5. belastingcapaciteit.

Deze kengetallen illustreren de positie van de gemeente, waar het gaat om risico's en weerstandsvermogen.

Kengetal	rekening	begroting	begroting	begroting		
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Belastingcapaciteit	100,4 %	108,6 %	102,0 %	102,0 %	102,0 %	102,0 %
- t.o.v. vorige meting				[gunstig]		
- prognose o.b.v. historie				[geen/onvoldoende gegevens]		
Grondexploitatie	3,5 %	4,8 %	4,7 %	3,5 %	3,5 %	3,5 %
- t.o.v. vorige meting						
- prognose o.b.v. historie						
Netto schuldquote	37,6 %	45,2 %	52,1 %	47,9 %	46,8 %	49 %
- t.o.v. vorige meting				[ongunstig]		
- prognose o.b.v. historie				[neutraal]		
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	33,7 %	41,0 %	48,6 %	44,8 %	43,8 %	47 %
- t.o.v. vorige meting				[ongunstig]		
- prognose o.b.v. historie				[neutraal]		
Solvabiliteitsrisico	19,7 %	19,8 %	12,1 %	11,3 %	10,4 %	10 %
- t.o.v. vorige meting				[ongunstig]		
- prognose o.b.v. historie				[ongunstig]		
Structurele exploitatieruimte	-4,4 %	-0,8 %	0,7 %	1,3 %	? %	? %
- t.o.v. vorige meting						
- prognose o.b.v. historie						

Belastingcapaciteit	Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller dit in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen dan wel of er ruimte is voor nieuw beleid. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de ruimte die de gemeente heeft om de belastingen te verhogen is gerelateerd aan de totale woonlasten. En die ruimte wordt dan bepaald door de vergelijking met de gemiddelde woonlasten in Nederland (in het vorige jaar).
Grondexploitatie	Dit kengetal geeft aan hoe de waarde van de grond in exploitatie zich verhoudt ten opzichte van de totale baten, exclusief reservemutaties, in het begrotingsjaar. Op grond van de notitie grondexploitatie van de commissie BBV zijn de ruwe gronden per 1-1-2016 gerubriceerd onder de materiële vaste activa. Hierdoor is het kengetal met een flinke sprong gedaald.
Netto schuldquote	De netto schuldquote geeft het niveau weer van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Verbeteren van de schuldquote kan door de schulden te verlagen, de bezittingen te vergroten en/of de inkomsten te verhogen.
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<p>De netto schuldquote geeft het niveau weer van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Verbeteren van de schuldquote kan door de schulden te verlagen, de bezittingen te vergroten en/of de inkomsten te verhogen.</p> <p>Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote ook exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Verbeteren van de schuldquote kan door de schulden te verlagen, de bezittingen te vergroten en/of de inkomsten te verhogen.</p>
Solvabiliteitsrisico	<p>Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger het getal, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.</p> <p>De uitkomst is afhankelijk van de wijze waarop bezittingen in de gemeente worden gewaardeerd. Dat verschilt nogal per gemeente.</p> <p>Verbeteren van de solvabiliteit kan door het eigen vermogen te vergroten (bijvoorbeeld door het verkopen van de aandelen) en door het vreemd vermogen te verkleinen (bijvoorbeeld door minder te lenen).</p>
Structurele exploitatieruimte	Dit kengetal kijkt naar de structurele baten en de structurele lasten ten opzichte van de totale baten. Een positief getal geeft aan dat de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. Dit cijfer kan verbeteren door meer structurele baten of minder structurele lasten op te voeren.

Risico's

Niet ieder risico is relevant en hoeft ten laste van de weerstandscapaciteit te worden gebracht. Wij definiëren een risico als volgt:

'Risico's zijn relatief grote bestaande of toekomstige verplichtingen met een buitengewoon karakter, waarbij de omvang en de kans niet is in te schatten (ook niet bij benadering) en die niet worden afgedekt door een voorziening, verzekering of andere beheersmaatregel.'

Risico's, waarvan de financiële tegenvaller lager dan € 100.000 wordt geschat, worden gezien als onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering. Financiële risico's groter dan € 100.000 worden opgenomen in de Paragraaf Weerstandsvermogen.

Voor de Paragraaf Weerstandsvermogen sluiten we de risico's uit, die samenhangen met de reguliere exploitatie en die met een grote mate van zekerheid periodiek terugkeren. Wij kiezen ervoor waar mogelijk deze risico's te verzekeren of via een voorziening af te dekken.

Begrotingstechnische risico's mogen ook niet leiden tot een beroep op de weerstandscapaciteit, omdat ze beheersbaar zijn door een goede planning & control. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan open-einde regelingen, aantallen bijstandsgerechtigden en bijstelling van rijksbudgetten. Als in het begrotingsjaar sprake is van materiële afwijkingen van de begroting, dan zal dit in de bestuursrapportages aan bod komen. Dat geldt ook voor de niet in geld uit te drukken risico's van bijvoorbeeld vertragingen in processen, het niet realiseren van beleidsdoelstellingen, risico's met betrekking tot arbo en veiligheid, faillissement van aannemers en het aantreffen van bodemvervuiling bij aankoop van grond.

Verzekering van risico's

Een deel van de operationele risico's kan worden afgedekt door het afsluiten van verzekeringen. De vraag of wel of niet een verzekering wordt afgesloten, is het resultaat van een afweging tussen de kans op schade en de kosten daarvan enerzijds en de verzekeringspremie anderzijds. Het bestaande beleid wordt periodiek beoordeeld en indien nodig bijgesteld. Wat betreft het eigen risico is gekozen voor het standaard eigen risico per gebeurtenis.

Specificatie risico's

Op grond van een inventarisatie zullen onderstaande risico's als deze zich voordoen, ten laste van het weerstandsvermogen van de gemeente moeten worden gebracht.

Sociaal Domein

In april 2019 hebben de gemeenteraden van Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel het beleidskader Sociaal Domein vastgesteld. Hierin zijn de strategische doelstellingen en uitgangspunten voor de periode 2019-2022 benoemd. Daarnaast zijn er diverse maatregelen benoemd om een sluitende begroting voor het sociaal domein te realiseren.

Komend jaar zullen wij het beleidskader verder omzetten in concrete acties, waarbij prioriteit ligt bij de doorontwikkeling van de gebiedsteams. Hierin zijn de benoemde basisprincipes leidend: samen met de inwoner, preventief, integraal, kostenbewust en datagestuurd. Beleidsmatig zullen projecten op het vlak van datasturing, inkoop en versterking voorliggend veld worden uitgewerkt.

Het realiseren van de bezuinigingstaakstellingen voor de periode 2020 - 2022 heeft uiteraard prioriteit. De uitwerking van de maatregelen, met indien nodig aangepast beleid, zal in het voorjaar van 2020 aan de raad worden voorgelegd. Op dat moment is ook helder of er meer extra middelen dan nu vanuit het rijk beschikbaar worden gesteld.

Beheersmaatregel:

De raad tijdig informeren op basis van de meest recente ontwikkelingen via de reguliere P&C cyclus inclusief de daarbij behorende afzonderlijke rapportage voor het sociaal domein.

Bouwgrondexploitatie

Het hebben van een bouwgrondexploitatie brengt financiële risico's met zich mee. In de paragraaf Grondbeleid worden de financiële risico's van de bouwgrondexploitatie toegelicht.

Beheersmaatregel:

Door het jaarlijks opstellen van geactualiseerde berekeningen op basis van de meest recente ontwikkelingen kunnen wij de raad tijdig informeren via de reguliere P&C cyclus.

Algemene uitkering

Voor het meerjarenperspectief wordt in de circulaires onvoldoende aangegeven waar de gemeenten rekening mee kunnen houden. In die zin blijft de algemene uitkering als belangrijkste inkomstenbron voor de gemeente een risico.

Beheersmaatregel:

Berichtgeving betreffende ontwikkelingen algemene uitkering uit het gemeentefonds nauwlettend volgen. Zodra meer zekerheid wordt geboden zullen wij een nieuwe berekening confronteren met de berekende algemene uitkering in de begroting. Eventuele verschillen inbrengen via reguliere planning en controlcyclus en daar waar nodig de raad vooraf informeren.

Precariobelasting

Op basis van de door de raad vastgestelde verordening op de heffing en invordering van precariobelasting (raad 9 oktober 2014) zijn aanslagen opgelegd aan Tendet, Liander en Stedin. Liander heeft formeel bezwaar aangetekend tegen de opgelegde aanslagen. Gezien een vergelijkbare situatie in de gemeente Opsterland gaan wij er vanuit dat het ingediende hoger beroep van Liander ongegrond wordt verklaard. Op 18 september 2019 vond een rechtszitting plaats, op het door Liander ingestelde hoger beroep, bij het Hof-belastingzaken in Amsterdam. De rechterlijke uitspraak zal naar verwachting nog twee tot vier maanden op zich laten wachten.

Zolang er geen uitspraak is, blijft het risico bestaan dat wij de ontvangen precariobelasting aan Liander terug moeten betalen. Vanwege dit risico hebben wij de opbrengsten precariobelasting van Liander in een voorziening gestort.

Beheersmaatregel:

Wij hebben externe juridische advisering ingezet op deze zaak. Via de reguliere P&C cyclus wordt de raad op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

Borgstelling geldleningen aan woningcorporaties

Onze gemeente staat vanaf 2020 borg voor een bedrag van 93,6 miljoen voor geldleningen verstrekt aan woningcorporaties. Van dit bedrag heeft 82,1 miljoen betrekking op woningcorporatie WoonFriesland. Het totale bedrag aan borgstellingen is overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) waarbij de gemeente samen met het rijk als tertiaire achtervanger optreedt.

Dit betekent in de praktijk, dat de corporatie in eerste instantie wordt aangesproken (primair), daarna het WSW (secundair) en dan pas de gemeente en het rijk, elk voor 50%. Het betreft een relatief gering risico.

Ten opzichte van de begroting 2019 is het bedrag aan overgedragen borgstellingen aan het WSW per saldo met een bedrag van € 26,4 miljoen toegenomen. Dit als gevolg van het innemen van de achtervangpositie voor door woningcorporatie WoonFriesland aangegane geldleningen van € 32,0 miljoen en afgeloste leningen van woningcorporatie Mooiland van € 5,6 miljoen.

Beheersmaatregel:

Voor de borgstelling van geldleningen aan woningcorporaties is het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) ook onze waarborg voor het goed volgen van de mogelijke risico's. Het WSW stelt eisen aan de kredietwaardigheid van de deelnemende woningbouwcorporaties. Ieder jaar wordt bij de deelnemende instellingen een kredietwaardigheidstoets verricht. Dit garandeert financiers dat zij zaken doen met solide maatschappelijke ondernemingen en beperkt het risico voor de achtervangers. Vanaf 2014 werkt het WSW met een nieuw risicobeoordelingsmodel en worden de gemeenten uitgebreider geïnformeerd. Er zijn tot op heden geen bedragen betaald inzake de borg- en garantstellingen. Dat wil zeggen: de gemeente is niet als borg aangesproken.

Regenwaterputten

De gemeente heeft in de periode 2010-2018 ongeveer 175 bouwkavels verkocht waarbij de koper op grond van ons beleid verplicht werd een regenwatersysteem aan te schaffen. De vraag is of dit wel of niet rechtmatig is. Om hier duidelijkheid over te krijgen willen we graag een gerechtelijke uitspraak, zowel vanuit beleidsmatig oogpunt als financieel oogpunt. Twee kopers van een bouwkavel met regenwatersysteem zijn bereid een procedure tegen de gemeente te beginnen om de rechtmatigheid van het besluit te laten toetsen, op voorwaarde dat de gemeente de kosten draagt die zij moeten maken voor de juridische procedure (advocaat en bijkomende kosten).

Beheersmaatregel:

De raad tijdig informeren op basis van de meest recente ontwikkelingen.

PAS en PFAS

PAS

Minder stikstof, sterkere natuur en economische ontwikkeling zijn de doelen van het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Al jaren is er in veel Natura 2000-gebieden een overschot aan stikstof (ammoniak en stikstofoxiden). Dit is schadelijk voor de natuur. Het belemmert ook vergunningverlening voor economische activiteiten. Daarvan ondervindt ook Tytsjerksteradiel de invloed.

PFAS

Projecten die stilliggen, bouwers die niet of nauwelijks vooruit kunnen plannen en miljoenen euro's omzetverlies. Het is sinds juli de realiteit voor veel bouwers en baggeraars. De boosdoener: PFAS (poly- en perfluoralkylstoffen), de verzamelnaam voor een reeks chemische stoffen die in grond- en drinkwater terecht kunnen komen. Aangescherpte regelgeving zorgt ervoor dat haast elke schep grond die verplaatst wordt, moet worden onderzocht op deze stoffen.

Volgens deskundigen is de problematiek rondom de PFAS inmiddels groter dan de stikstofcrisis waar de bouw ook mee te kampen heeft. Die crisis maakt het bouwbedrijven, boeren en ontwikkelaars haast onmogelijk om te ontwikkelen nabij een beschermd natuurgebied. "De PFAS-problematiek treft niet alleen projecten die nog een vergunning moeten krijgen, maar ook projecten die al bezig zijn en bouwers die vooruit aan het plannen zijn." Onze gemeente zoekt aansluiting bij een provincie breed onderzoek dat op korte termijn door de FUMO wordt uitgevoerd om de bodemkwaliteitskaart te actualiseren op de PFAS-achtergrondwaarden. Doel is om de bruikbaarheid van de bodemkwaliteitskaart te herstellen en de gevolgen van de PFAS te beheersen.

Beheersmaatregel:

De raad tijdig informeren op basis van de meest recente ontwikkelingen.

Classificatie risico's

Met het door ons ingevoerde classificatiesysteem voor risico's brengen wij de volgende zaken in beeld:

- Kans optreden van het risico
- Effect van risico op uitvoering bestaand beleid
- Financiële impact van het risico
- Is er sprake van een adequate beheersmaatregel
- Is er sprake van een verwacht beslag op weerstandscapaciteit
- Verwacht beslag op weerstandscapaciteit in euro's

Voor de risico's in deze begroting is op basis van bovenstaande classificatie een analyse gemaakt. Hierbij is ook een te verwachten beslag op de weerstandscapaciteit berekend. De conclusie is, dat de financiële impact van de risico's kan worden opgevangen binnen de weerstandscapaciteit van onze begroting.

In de onderstaande tabel is dit classificatiesysteem opgenomen.

Classificatie risico's								
Weerstandsvermogen	hoog / middel / laag / geen							
Risico's begroting 2020	Kans optreden van het risico	Effect van risico op uitvoering bestaand beleid	Financiële impact van het risico	Valt het risico te kwantificeren in (€)	Adequate beheersmaatregel vereist en aanwezig	Verwacht beslag op weerstands capaciteit	Te verwachten beslag op weerstandscapaciteit (€)	
							min.	max.
Sociaal Domein	midden	geen	hoog	ja	●	●	750.000	1.500.000
Bouwgrondexploitatie	laag	laag	midden	ja	●	●	300.000	600.000
Algemene uitkering	midden	laag	midden	ja	●	●	400.000	800.000
Precariobelasting	laag	laag	hoog	ja	●	●		200.000
Borgstelling geldeningen	laag	geen	laag	nee	●			200.000
Regenwaterputten	laag	geen	hoog	ja	●	●		1.700.000
PAS en PFAS	midden	midden	laag	nee	●			400.000
							1.450.000	5.400.000